

รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕
และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
และผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สรุปได้ ดังนี้ (๑) รายงานการประเมินผลฯ ปี ๒๕๖๕ พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใช้สิทธิเกี่ยวกับค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคสูงสุดที่ (ร้อยละ ๙๘.๖๘) และส่วนใหญ่มีการใช้วงเงินเกือบเต็มจำนวนในคราวเดียวกัน รองลงมาคือ ส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม (ร้อยละ ๒๔.๔๘) ในขณะที่สวัสดิการอื่น ๆ มีจำนวนผู้ใช้สิทธิน้อย โดยเฉพาะสวัสดิการค่าโดยสารสาธารณะ เนื่องจากมีข้อจำกัด เช่น ประเภทรถโดยสารที่ใช้กับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีจำนวนน้อย การกำหนดวงเงินแยกรายประเภทรถโดยสารทำให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสูญเสียวงเงินรถโดยสารสาธารณะในส่วนที่ไม่ได้ใช้ ทั้งนี้ ในภาพรวมเกิดผลประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าต้นทุน จำนวน ๒๖,๓๐๓.๒๔ ล้านบาท (๒) รายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ พบว่า กลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นผู้ว่างงาน ผู้ไม่มีรายได้ และผู้ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับมากที่สุด โดยรูปแบบสวัสดิการที่มีความพึงพอใจ คือ ค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและกระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ และหนังสือพิมพ์เป็นช่องทางที่เข้าถึงผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้น้อยที่สุด ซึ่งอาจมาจากข้อจำกัดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร และเห็นว่าควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐผ่านช่องทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ตามที่คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมเสนอ

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/๑๙๐๔/๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ที่ กค ๐๒๐๔.๒/๘๐๘ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

ตามที่คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมได้เสนอรายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ รับทราบตามที่คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญคราญ จงธรรมคุณ

(นางสาวปริญญคราญ จงธรรมคุณ)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๒๔ (ณัฐนรี), ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งรายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ จากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๑๓. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๑๕. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ กค ๐๒๐๔.๒/๙๐๘

คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดประชารัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
 ๓. รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕
 ๔. รายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดประชารัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (คณะกรรมการฯ) กระทรวงการคลัง ขอเสนอเรื่อง รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการ (รายงานการประเมินผลฯ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดประชารัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้ได้รับบริการทางสังคม (รายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายจะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑.ความเป็นมา

๑.๑ พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. การจัดประชารัฐฯ) มาตรา ๘ (๕) กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจในการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบประกาศคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการ (ประกาศคณะกรรมการฯ) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นมา

/๑.๓ ประกาศ...

๑.๓ ประกาศคณะกรรมการฯ ข้อ ๔ กำหนดให้คณะอนุกรรมการนโยบายการจัดประชารัฐสวัสดิการ (คณะอนุกรรมการนโยบายฯ) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการฯ เสนอรายงานการประเมินผลาและรายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการฯ เห็นชอบแล้ว ให้รับรองรายงานตามวรรคหนึ่ง และรายงานผลการประเมินดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

๑.๔ คณะกรรมการฯ ได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ เห็นชอบรายงานการประเมินผลา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พร้อมทั้งมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม นำเสนอรายงานการประเมินผลา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พ.ร.บ. การจัดประชารัฐฯ มาตรา ๘ (๕) กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจในการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเรื่องดังกล่าวเข้าข่ายจะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญ

คณะกรรมการฯ กระทรวงการคลัง ขอเรียนสรุปสาระสำคัญของรายงานการประเมินผลาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๓.๑ รายงานการประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะกรรมการฯ โดยคณะอนุกรรมการนโยบายฯ จัดทำรายงานการประเมินผลาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (บัตรฯ) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ รวมถึงข้อมูลจำนวนเงินงบประมาณที่กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (กองทุนฯ) ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ การจัดทำรายงานการประเมินผลา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้รัฐบาลทราบถึงผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณผ่านการจัดสรรสวัสดิการผ่านบัตรฯ โดยใช้เป็นข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายในการช่วยเหลือและจัดสวัสดิการในการลดภาระค่าครองชีพและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของผู้มีรายได้น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมถึงสามารถสะท้อนการใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่าและได้ประสิทธิผลที่ชัดเจน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ด้านผลการดำเนินงาน

๑.๑) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้มีบัตรฯ ได้รับการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรฯ จำนวน ๕ สวัสดิการหลัก ได้แก่ วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค วงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม วงเงินค่าโดยสารรถสาธารณะ วงเงินค่าสาธารณูปโภคพื้นฐาน (ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา) และวงเงินเพิ่มเบี้ยความพิการ ทั้งนี้ ผู้มีบัตรฯ ที่เคยลงทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) และปริมณฑลได้รับวงเงินช่วยเหลือ จำนวน ๒,๓๓๐/๒,๔๓๐ บาทต่อคนต่อเดือน และผู้มีบัตรฯ ที่เคยลงทะเบียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ได้รับวงเงินช่วยเหลือ จำนวน ๑,๘๓๐/๑,๙๓๐ บาทต่อคนต่อเดือน

/๑.๒) เมื่อ...

๑.๒) เมื่อพิจารณาจากอัตราการใช้ประโยชน์จากการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า จำนวนผู้มีบัตรฯ ที่มีการใช้พระราชรัฐสวัสดิการ (ผู้ใช้สิทธิ) ต่อจำนวน ผู้ได้รับสิทธิทั้งหมดมีการใช้สวัสดิการวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ถือเป็นสวัสดิการที่ผู้มีบัตรฯ ใช้สิทธิสูงสุดที่ร้อยละ ๙๘.๖๘ โดยผู้มีบัตรฯ ส่วนใหญ่มีการใช้วงเงินเกือบเต็มจำนวนในคราวเดียว นอกจากนี้ จากการใช้สิทธิที่สูงสุดของวงเงินร้านธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (ร้านธงฟ้าฯ) ทำให้อัตรา ของมูลค่าการใช้สิทธิเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าของวงเงินที่ได้รับจากการจัดพระราชรัฐสวัสดิการของวงเงิน ค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค สูงที่สุดเช่นกันที่ร้อยละ ๙๙.๙๒ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สวัสดิการดังกล่าวสามารถ บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ผู้มีบัตรฯ ได้ โดยผลการดำเนินงานดังกล่าว เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการอย่างแท้จริง

๑.๓) สำหรับสวัสดิการอื่น ๆ ที่มีจำนวนผู้ใช้สิทธิที่น้อยกว่าจำนวนผู้ใช้สิทธิ ของวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการใช้ประโยชน์สวัสดิการ ที่อยู่ในระดับต่ำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวัสดิการวงเงินค่าโดยสารสาธารณะที่มีอัตราการใช้สิทธิ เพียงร้อยละ ๑๐ ของผู้ได้รับสิทธิทั้งหมด พบว่า เป็นผลมาจากข้อจำกัดหลายประการ ดังนี้

(๑) ประเภทรถโดยสารสาธารณะที่สามารถใช้กับบัตรฯ มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับระบบขนส่งสาธารณะทั่วไปที่ผู้มีบัตรฯ สามารถใช้ได้

(๒) ข้อจำกัดด้านพื้นที่การใช้บริการ โดยปัจจุบันพบว่าผู้มีบัตรฯ ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (โครงการลงทะเบียนฯ) ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ นอกเขต กทม. และปริมณฑล จะไม่สามารถใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะใน กทม. ได้ ส่งผลให้มีผู้ใช้ระบบ ขนส่งสาธารณะใน กทม. น้อย แม้ว่าจะเป็นระบบขนส่งสาธารณะที่สำคัญของ กทม.

(๓) การใช้สวัสดิการของผู้มีบัตรฯ จากการกำหนดวงเงินแยกรายประเภท รถโดยสาร ส่งผลให้ผู้มีบัตรฯ สูญเสียวงเงินรถโดยสารสาธารณะในส่วนที่ไม่ได้ใช้ไป ทำให้เห็นว่าประสิทธิภาพ ในการเข้าถึงสวัสดิการอาจจะยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

๑.๔) การจัดพระราชรัฐสวัสดิการก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ ของประเทศ โดยเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนผ่านร้านค้าต่าง ๆ (เช่น ร้านธงฟ้าฯ ร้านก๊าซหุงต้ม เป็นต้น) ซึ่งเกิดจากการใช้จ่ายของผู้มีบัตรฯ และเป็นผลทำให้เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งมากขึ้น

๒) ด้านความคุ้มค่าของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

จากผลการดำเนินงานของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการทำให้สามารถประเมิน ความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์ได้ โดยการคำนวณผลประโยชน์จากการจัดพระราชรัฐสวัสดิการต่อระบบ เศรษฐกิจเปรียบเทียบกับมูลค่าการใช้สิทธิของผู้มีบัตรฯ ที่ได้รับจากการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ซึ่งพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ การดำเนินการจัดสวัสดิการของกองทุนฯ มีความคุ้มค่า โดยผลประโยชน์ที่ได้รับ มากกว่าต้นทุนที่ใช้ในการจัดสวัสดิการอยู่ ๒๖,๓๐๓.๒๔ ล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่า งบประมาณที่รัฐใช้สำหรับ จัดสวัสดิการนอกจากเป็นการลดภาระค่าครองชีพและช่วยบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นให้แก่ผู้มีรายได้น้อยแล้ว ยังก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการใช้จ่ายผ่านบัตรฯ ยังเป็นการกระจายรายได้ เข้าสู่ชุมชน เข้าสู่เศรษฐกิจฐานรากโดยตรงอีกทาง ซึ่งนอกจากผู้มีรายได้น้อยจะได้รับประโยชน์โดยตรง จากการถือบัตรฯ แล้ว ผู้มีบัตรฯ จำเป็นจะต้องใช้วงเงินเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค จากร้านธงฟ้าฯ ร้านพระราชรัฐของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร้านถุงเงินพระราชรัฐ และวงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม จากร้านก๊าซหุงต้มชุมชน ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มผู้ค้ารายย่อยที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน จึงนับได้ว่าเป็นการกระจาย เข้าสู่ร้านค้าชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ รายงานการประเมินผลฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓.๒ รายงานการสำรวจความพึงพอใจในการจัดประชารัฐสวัสดิการจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และผู้ได้รับบริการทางสังคม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะกรรมการฯ โดยคณะอนุกรรมการนโยบายฯ จัดทำรายงานการสำรวจความพึงพอใจประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามวิธีการทางสถิติ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กทม. และเมืองพัทยา ในการสำรวจความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีบัตรฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๑๐๕ ราย ระหว่างวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ การจัดทำแบบสำรวจ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้รัฐบาลทราบถึงความพึงพอใจของผู้มีบัตรฯ และสามารถนำมาใช้พิจารณาประเมินความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณผ่านการจัดสรรสวัสดิการผ่านบัตรฯ และทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการให้ภาครัฐพิจารณาช่วยเหลือให้เหมาะสมและตรงตามเป้าหมาย เพื่อเป็นการบรรเทาภาระค่าครองชีพของผู้มีรายได้น้อยได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป โดยรัฐบาลสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลการสำรวจดังกล่าวประกอบการพิจารณาในการดำเนินนโยบายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการแห่งรัฐโดยรวมในระดับที่มาก โดยเมื่อพิจารณาแบ่งตามกลุ่มผู้มีบัตรฯ พบว่า กลุ่มผู้มีบัตรฯ ที่เป็นผู้ว่างงาน ผู้ไม่มีรายได้ และผู้ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีความพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักแนวคิดลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of needs), (Maslow, ๑๙๔๓) ว่า ผู้ที่มีความมั่นคงทางการเงินในสังคมต่ำจะให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางการเงินมากที่สุด

๒) ผลการสำรวจการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของสวัสดิการในภาพรวมแบ่งตามกลุ่มผู้มีบัตรฯ พบว่า กลุ่มผู้มีบัตรฯ ที่เป็นผู้ว่างงาน ผู้ไม่มีรายได้ และผู้ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี เห็นว่า สวัสดิการที่ได้รับสามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความพึงพอใจต่อสวัสดิการแห่งรัฐในภาพรวมตามข้อ ๑)

๓) ผลการสำรวจรูปแบบสวัสดิการที่ผู้มีบัตรฯ มีความพึงพอใจมากที่สุด สองอันดับแรก พบว่า ค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค และกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ซึ่งเป็น ๒ สวัสดิการที่ผู้มีบัตรฯ ได้ใช้ประโยชน์มากที่สุดเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผู้มีบัตรฯ มีความเห็นว่ามูลค่าสวัสดิการที่ได้รับจากทั้งสองรายการดังกล่าวไม่เพียงพอต่อความต้องการและอยากให้เพิ่มเติมวงเงินสวัสดิการ โดยเฉพาะในส่วนของวงเงินการซื้อสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภค ค่าน้ำประปา และค่าไฟฟ้า ตามแนวโน้มราคาสินค้าที่แพงขึ้น และอยากได้รับสวัสดิการเป็นเงินสดเพื่อนำมาใช้จ่ายได้ ทั้งนี้ ผู้มีบัตรฯ มีความพึงพอใจในสวัสดิการทุกรายการในระดับมากและมีความพึงพอใจกับโครงการลงทะเบียนฯ และอยากให้โครงการลงทะเบียนฯ มีการดำเนินการต่อเนื่องต่อไป

๔) ผลการสำรวจด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดียและหนังสือพิมพ์ เป็นช่องทางที่เข้าถึงผู้มีบัตรฯ ได้น้อยที่สุด ซึ่งอาจมาจากข้อจำกัดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยจะเห็นได้ว่า การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้มีบัตรฯ ควรใช้ช่องทางผ่านทีวี วิทยุ หรือเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ หรือการเผยแพร่แบบปากต่อปาก เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสามารถเข้าถึงผู้มีบัตรฯ อย่างครบถ้วนและทันเหตุการณ์

ทั้งนี้ รายงานการสำรวจความพึงพอใจ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔. ข้อเสนอของคณะกรรมการฯ กระทรวงการคลัง

คณะกรรมการฯ กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบรายงาน
การประเมินผลฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานการสำรวจความพึงพอใจ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

โทร. ๐ ๒๑๒๖ ๕๘๐๐ ต่อ ๒๖๘๐